

Ministerstwo Zdrowia

Departament
Rozwoju Kadr Medycznych

RKIK.8050.4.2025.JA
Warszawa, 10 września 2025

Pani
Mariola Łodzińska
Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
e-mail: nipip@nipip.pl

Szanowna Pani Prezes,

uprzejmie informujemy, że w dniu 27 czerwca 2025 r. do Departamentu Rozwoju Kadr Medycznych wpłynął wniosek Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Opiekunów Medycznych (OSOM) o włączenie kwalifikacji sektorowej pn.: „Świadczenie usług medyczno-opiekuńczych w opiece długoterminowej domowej” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK).

Kwalifikacja sektorowa jest to kwalifikacja o charakterze zawodowym, nieuregulowana odrębnymi przepisami, która odpowiada na konkretne potrzeby branży lub sektora. Uprawnienie do nadawania kwalifikacji sektorowej może uzyskać instytucja prowadząca działalność gospodarczą w obszarze danej branży lub sektora (w tym w zakresie kształcenia pozaformalnego, np. firmy szkoleniowe itp.). Sektorowa rama kwalifikacji jest częścią ZSK, określoną w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606). Włączenie proponowanej kwalifikacji sektorowej do ZSK umożliwi zdobywanie certyfikatów potwierdzających uzyskanie ww. kwalifikacji w drodze walidacji przeprowadzanej w instytucjach certyfikujących (tj. instytucjach prowadzących działalność gospodarczą, które spełnią wymogi ww. ustawy m.in. kadrowe, materialne i organizacyjne i uzyskają uprawnienia do certyfikowania danej kwalifikacji). Podkreślenia wymaga jednak, że ZSK jest systemem, który w przypadku kwalifikacji sektorowych (czy też wolnorynkowych) koncentruje się na weryfikacji wiedzy i umiejętności objętych daną kwalifikacją (w drodze walidacji), nie reguluje zaś procesu nabywania tej wiedzy i umiejętności, tak jak ma to miejsce w przypadku kwalifikacji uzyskiwanych w ramach regulowanego kształcenia w systemie oświaty, czy w systemie szkolnictwa wyższego i nauki.

Z wniosku OSOM wynika, iż osoba po zdobyciu ww. kwalifikacji będzie mogła pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych (w tym krwi żyłnej i włosniczkowej, wymazów z górnych dróg oddechowych i innych materiałów do wykonywania testów mikrobiologicznych i mykologicznych w zakresie posiadanych kwalifikacji), dobierając metody właściwe dla zachowania bezpieczeństwa pacjenta i przestrzegając zasad aseptyki, antyseptyki i dezynfekcji w środowisku domowym, będzie wykonywać określone zabiegi i czynności medyczne (w tym testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej oraz inne testy paskowe w miejscu opieki nad pacjentem) zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Osoba posiadająca ww. kwalifikację będzie również podawać leki osobie chorej i niesamodzielnej na zlecenie lekarza, w tym drogą podskórną, zachowując zasady aseptyki i antyseptyki w

środowisku domowym oraz będzie wykorzystywać wyniki samodzielnie wykonanych pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania wskaźnika masy ciała do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka przewlekle chorego i niesamodzielnego w środowisku domowym. Ponadto osoba ta będzie także prowadzić edukację osoby chorej w zakresie samoopieki i jej rodziny w zakresie rozpoznawania potrzeb opiekuńczych, funkcjonalnej organizacji przestrzeni domowej, podstawowej pielęgnacji w środowisku domowym oraz profilaktyki występowania najczęstszych powikłań u osób trwale unieruchomionych w łóżku. Dodatkowo osoba z ww. kwalifikacją będzie przygotowana do „rozdzielania najczęstszych objawów zaburzeń psychicznych, w tym depresji, mogących dotyczyć osoby przewlekle chore i niesamodzielnego w środowisku domowym, oraz współpracy z zespołem terapeutycznym opieki długoterminowej w celu ich profilaktyki.”.

Jednocześnie zgodnie z ww. wnioskiem, niniejsza kwalifikacja miałyby zostać skierowana do osób posiadających kwalifikację opiekuna medycznego (MED.14 lub w przypadku Z.4, MS.04, MED.03 dodatkowo ukończony kurs kwalifikacyjny organizowany przez CMKP).

W przedmiotowym wniosku wskazano także, że osoba posiadająca kwalifikację „Świadczenie usług medyczno-opiekuńczych w opiece długoterminowej domowej” będzie mogła wykorzystać daną kwalifikację w publicznym i prywatnym systemie opieki długoterminowej domowej, a także w ramach samozatrudnienia, możliwość prowadzenia indywidualnej praktyki zawodowej, obejmującej świadczenie usług opiekuńczych w środowisku domowym.

Ponadto z informacji zamieszczonych we wniosku OSOM wynika, iż osoba posiadająca przedmiotową kwalifikację sektorową może zdobywać kolejne kwalifikacje w obszarze opieki zdrowotnej, takich jak pielęgniarstwo, fizjoterapia lub inne specjalizacje medyczne i społeczne. Uzyskanie tej kwalifikacji może stanowić podstawę do aplikowania na szkolenia specjalistyczne lub studia kierunkowe, co poszerzy możliwości zawodowe w zakresie opieki długoterminowej.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 15b o ZSK, wniosek o włączenie kwalifikacji sektorowej powinien uwzględniać m.in.:

- uzasadnienie celowości włączenia kwalifikacji sektorowej do ZSK:

- a) zgodność kwalifikacji sektorowej z rozpoznanymi potrzebami danej branży lub sektora,
- b) podobieństwa i różnice w odniesieniu do kwalifikacji o zbliżonym charakterze, w szczególności kwalifikacji włączonych do ZSK,
- c) inne przesłanki potwierdzające zgodność kwalifikacji sektorowej z rozpoznanymi potrzebami danej branży lub sektora.

Jednocześnie informujemy, że ustawa o ZSK umożliwia także pozostawienie ww. wniosku bez rozpatrzenia, w przypadku gdy w uzasadnieniu celowości włączenia tej kwalifikacji sektorowej do ZSK, o którym mowa w ww. art. 15b przedmiotowej ustawy, wykaże się znaczne podobieństwa do kwalifikacji już funkcjonujących w tym systemie (np. kwalifikacji uregulowanych na poziomie średnim, wymaganych do wykonywania zawodu opiekuna medycznego).

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż zakres kompetencji zawodowych opiekuna medycznego określony w przedmiotowej kwalifikacji sektorowej w dużej mierze pokrywa się ze szczegółowym wykazem czynności zawodowych opiekuna medycznego określonym w załączniku nr 5 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2025 r. w sprawie szczegółowego wykazu czynności zawodowych osób wykonujących niektóre zawody medyczne (Dz.U. z 2025 r. poz. 626). Zgodnie z ww. rozporządzeniem opiekun medyczny, który posiada kwalifikację MED.14 Świadczenie usług medyczno-pielęgnacyjnych i opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnego lub ją uzupełnił w ramach kursu posiada kwalifikację m.in. w zakresie:

1. Wykonywania wybranych czynności medycznych – w podmiotach leczniczych, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz w środowisku domowym, w tym przygotowania i podawania produktów leczniczych pacjentowi na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej (podawania leków przez układ pokarmowy (doustnie, podjęzykowo, okołopoliczkowo, doodbytniczo) lub na skórę na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej, podawania leków przez układ oddechowy (nebulizatory, inhalatory ciśnieniowe z dozownikiem pojedynczych dawek, z dozownikiem uruchamiającym wdech, inhalatory proszkowe) na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej, podawania leków za pomocą ampułko strzykawk lub strzykawki automatycznej na zlecenie lekarza, pielęgniarki lub położnej, powiadomienia lekarza, pielęgniarki lub położnej o wystąpieniu działań niepożądanych leków;
2. Pobierania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych (pobierania krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych, pobierania materiału z górnych dróg oddechowych w celu wykonania badań diagnostycznych, pobierania innego materiału do wykonania badań mikrobiologicznych i mykologicznych z wyłączeniem pobierania materiału z dróg rodnych lub metodami inwazyjnymi);
3. Wykonywania testów diagnostycznych w miejscu opieki nad pacjentem (wykonywania testów diagnostycznych dla oznaczania ciał ketonowych w moczu, wykonywania testów diagnostycznych dla oznaczania glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej oraz wykonywania innych niż określone powyżej testów paskowych.

Wobec powyższego, zwracamy się z uprzejmą prośbą o stanowisko w zakresie zasadności wprowadzenia możliwości uzyskiwania certyfikatów w zakresie kwalifikacji objętej ww. wnioskiem. Dodatkowo zwracamy się z uprzejmą prośbą o opinię, czy opiekun medyczny jest przygotowany do wskazanego we wniosku o włączenie proponowanej kwalifikacji sektorowej do ZSK dodatkowego zadania polegającego na „rozdzielaniu najczęstszych objawów zaburzeń psychicznych, w tym depresji, mogących dotyczyć osoby przewlekle chore i niesamodzielne w środowisku domowym”. Jednocześnie, w odniesieniu do nowych (dodatkowych) kompetencji zwracamy uwagę, że ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1972, z późn.zm.) wprowadziła m.in. kursy kwalifikacyjne, których celem jest nabycie przez osobę wykonującą zawód medyczny dodatkowej wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania czynności zawodowych. Kursy te, zgodnie z ww. ustawą, mogą być prowadzone wyłącznie przez uczelnie realizujące kształcenie na studiach umożliwiających uzyskanie wykształcenia niezbędnego do wykonywania danego zawodu oraz przez Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego (CMKP), w oparciu o program opracowany przez zespół ekspertów powołanych przez dyrektora CMKP i zatwierdzony przez Ministra Zdrowia. Do kursu kwalifikacyjnego mogą przystąpić osoby posiadające co najmniej 3-letnie doświadczenie pracy w zawodzie, dla którego prowadzony jest dany kurs i kończy się on egzaminem. Przedmiotowa ustawa reguluje więc nie tylko możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego uzyskanie dodatkowych kompetencji po zdaniu egzaminu, ale reguluje też proces uzyskiwania niezbędnej wiedzy i umiejętności w tym zakresie. W związku z tym prosimy także o opinię, czy nie jest bardziej uzasadnionym, by ewentualne, dodatkowe kompetencje dla opiekunów medycznych były nabywane na ww. kursach.

Jednocześnie uprzejmie prosimy o przekazanie stanowiska w ww. sprawie w terminie do dnia 22 września 2025 r. na adres e-mail: dep-rkm@mz.gov.pl oraz j.antosik@mz.gov.pl. Ponadto w załączeniu przesyłamy wniosek o włączenie do ZSK kwalifikacji sektorowej, pn. „Świadczenie usług medyczno-opiekuńczych w opiece długoterminowej domowej”.

Z wyrazami szacunku

Magdalena Przydatek
Zastępca Dyrektora
/dokument podpisany elektronicznie/